

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Sofron Vlad: Câteva observări asupra felului de a preda studiul religiunii în școlile secundare. Congresul național bisericesc. Deschiderea anului școlar la Acad. Teologică, Cluj.

Cronică. — Convocarea conferinței preoțești de toamnă din protopopiatul Huedin. — Concursuri pentru întregirea parohiilor vacante: Buduș, Alba-Iulia III și Bălan II.

CÂTEVA OBSERVĂRI

asupra felului de a preda studiul religiunii în școlile secundare.

Studiul religiunii în cl. II și a III, a avut de scop, familiarizarea elevilor cu învățământul Mântuitorului și formarea și cultivarea conștiinței creștine a elevilor în general. Scopul studierii Istoriei Bisericii naționale în cl. IV, este formarea conștiinței ortodoxe a elevilor. Nici o materie nu contribuie așa mult la atingerea acestui scop ca studiul trecutului bisericii noastre. La predarea acestei materii profesorul va afla un puternic sprijin în cartea excelentă a dlui prof. Lupaș, „Istoria bisericii ortodoxe române“. Acest manual atât de bine informat din punct de vedere al materialului, are o expunere limpede, într'o limbă aleasă și curgătoare. Pentru aceste calități a și fost apreciat cu elogii, de istorici ca dnii N. Iorga, Eusebie Păpovici și Silviu Dragomir. Manualul dlui Lupaș mai are și o altă calitate. Autorul este un îndrăgostit de trecutul bisericii sale, sufletul său a vibrat puternic la descifrarea acestui trecut, de aci plasticitatea descrierii evenimentelor. Figurile mari ale bisericii au primit ceva din căldura inimii autorului și pentru aceea apar atât de vii. Această carte se adresează minții, dar *vorbește cu căldură inimii*, iată o calitate pe care ar trebui să o aibe toate manualele de religiune.

În proiectul de programă analitică din 1931, la observările făcute la Istoria bisericii române, se spune că profesorii ca și elevii se plâng de greutatea acestui obiect

de învățământ. Ei spun, că din toate materiile de învățământ religios, Istoria bisericii române ar fi cea mai grea și de predat și de reținut. În cl. III normală se predă deja istoria românilor de și mai pe scurt. Elevii din cl. IV au cunoștință despre evenimentele mai importante din trecutul nostru. Astfel noi la predarea istoriei bisericești în cl. IV, aflăm în memoria elevilor cunoștințe din istoria românilor, cu care istoria bisericească trebuie să se întrețese. Dacă noi vom reduce Istoria la cât mai puține date seci și vom pune pe planul întâi elementul care se adresează inimii și o mișcă, istoria va fi atractivă și va perde din greutatea de care se plâng elevii.

Proiectul de programă din 1931 aduce unele schimbări în gruparea materialului, iar la sfârșit indică ca lectură citirea din Mărturisirea ortodoxă a lui Petru Movilă.

Eu cred că în cl. IV, unde vorbim de trecutul bisericii noastre, trebuie să folosim astfel de lectură, de unde să reese rolul credinții în trecutul neamului nostru. Lectura din cl. IV, trebuie să pue în evidență însemnătatea Bisericii ortodoxe în trecutul neamului și jertfele pe cari le-a făcut neamul nostru pentru păstrarea credinții sale în decursul timpului.

Astfel s'ar putea recomanda pentru cl. IV, I. Slavici: „Din Bătrâni“ București 1902. Din lectura acestei cărți, elevii s'ar convinge cum în vremurile de grea urgie, preoții

au fost singurii conducători ai acestui popor de păstori retrași prin văile Carpaților, din calea hoardelor barbare. Elevii vor observa cum s'a împletit credința din primele începuturi cu viața strămoșilor noștri.

Nu avem destule cuvinte pentru a recomanda cartea dlui Silviu Dragomir „Istoria desrobirilor religioase a Românilor din Ardeal în sec. XVIII“ vol. I, Sibiu 1920, vol. II, Sibiu 1930. Dl prof. Dragomir a adus cel mai frumos dar pe altarul bisericii strămoșești, scriind cele două volume amintite. Ar trebui să nu existe intelectual ortodox, fie tânăr, sau bătrân, care să nu le fi citit. Și totuși afli chiar printre profesorii de religie și printre preoții destui, cari nu cunosc aceste cărți. Dacă autoritatea superioară bisericească impune preoților cumpărarea unor cărți, apoi cred că înainte oricărei alte cărți, ar trebui împusă această carte. Fiind prețul de 600 Lei pentru timpurile noastre prea mare, autoritatea superioară bisericească ar trebui să afle un mijloc prin care s'ar putea reduce acest preț pentru preoți. Trebuie să o spunem fără înconjur, că clericii ca și laicii au dat dovadă de o lașitate cu ocazia legiuirilor bisericești, și aceasta din cauza că cei mai mulți au cunoscut și au învățat prea puțin din trecutul bisericii noastre. Pentru aceea cartea dlui Silviu Dragomir trebuie pusă în mâna elevilor de cl. IV, ca o lectură obligatorie. Profesorul trebuie să le dea lămuririle necesare, pentru a ușura înțelegerea ei. Scrisă într'o limbă aleasă, un stil atât de frumos, e imposibil să o citească elevii și să nu rămână sguduți și înduioșați până la lacrimi, de jertfele de cari au fost capabili strămoșii noștri, pentru apărarea credinței lor. Cred că rostul studiului istoriei bisericii române, este de a face din noi ortodocși mai buni și cred că nici o carte în privința aceasta nu ar putea contribui mai mult la atingerea acestui scop, ca și cartea dlui prof. S. Dragomir. Lectura acestei cărți pentru cl. IV nu este prea grea. Elevii vor trebui să-și facă însemnări despre părțile mai sguduitoare și să și-le introducă în caete speciale ce vor servi spre acest scop.

În cl. IV la istoria bisericească se vorbește despre ierarchii mai însemnați și despre contribuția lor pe teren religios, cultural și național. Natural că despre viața a-

cestor ierarchi nu putem să tratăm prea amănunțit, dar e neapărat de lipsă ca elevii să cunoască mai amănunțit măcar viața și munca desfășurată de unul dintre acești ierarchi pentru binele bisericii și a neamului. Pentru noi, ardelenii, figura cea mai proeminentă e cea a mitropolitului Șaguna, a cărui viață și operă este atât de bine lămurită în monografia „Mitropolitul Andrei Șaguna“ de dl prof. I. Lupaș. Dl S. Mehedinți scria în „Convorbiri literare“ referitor la prima ediție a acestei monografii următoarele: „Putem afirma, că dela apariția scrierilor politice ale lui Eminescu și până azi, n'a eșit nici o lucrare în limba noastră românească din care tineretul și toți cei cu grije față de prezent și de viitor să poată împrumuta mai multă și mai curată lumină... Dl I. Lupaș poate să aibă cugetul împăcat că a dat tuturor... un izvor de adevărată înviorare sufletească.“ Monografia lui Șaguna trebuie pusă în mâinile elevilor de cl. IV ca lectură obligatorie, căci această carte ca și Istoria desrobirilor religioase a dlui Silviu Dragomir, va contribui să desvoalte și să întărească în sufletul lor dragostea și alipirea față de biserica lor strămoșească. Mai recomandăm tot pentru cl. IV „Viața unei mame credincioase“ de dl prof. Lupaș, apărută în Biblioteca Șaguna și care tratează despre nobila figură Anastasia Șaguna. Tot pentru cl. IV trebuie recomandată cartea dlui Seb. Stanca „Contribuția preoțimei române din Ardeal la războiul pentru întregirea neamului“ Cluj 1925. Cartea e foarte interesantă prin faptul că, din mărturisirea proprie a o mulțime de preoți, se văd suferințele îndurate de preoțimea română pentru cauza națională. În carte se dau și fotografiile celor a căror suferințe se povestesc și astfel lectura e foarte interesantă.

Greutatea pe care o află mulți la predarea Istoriei bisericești în cl. IV, o aflu eu la predarea dogmaticii în cl. V. Dogmatica mi se pare cea mai grea de predat, din toate materiile de învățământ. Noi cei cari am studiat teologia, știm cu câtă greutate am învățat dogmatica, tocmai din cauza abstracțiunii acestei materii și felului ei de a argumenta. Felul de predare va fi înlesnit mult dacă elevii au parcurs în cl. II ev. iar în cl. III Faptele apostolilor și locuri

alese din epistolele sf. apostoli, așa cum am arătat noi. După un an de întrerupere elevii vor lua din nou Noul Testament în mână și vor construi lecțiile cu profesorul pe baza acestuia, punându-se la contribuție cunoștințele ce le au din cl. II și a III și amplificându-se. Astfel elevii vor construi sub conducerea prof. cele mai multe lecții, fiind astfel activi, iar materialul nu li se va mai părea greu. Aș putea zice că dogmatica în cl. V trebuie să fie un fel de dogmatică-apologetică, care să fie de așa fel predată, încât să se sprijinească tot atât de solid pe argumente raționale cât și scripturistice. Materialul de clasa V mi se pare cu atât mai greu de predat, cu cât elevii se află la o etate când doresc să-și explice rațional toate adevărurile de credință.

Pentru cl. V am aflat cu greu și lectura potrivită. Noi indicăm câteva din cărțile pe cari le-am pus în mâinile elevilor.

1. „Mărturisirea ortodoxă“ după trad. archim. Filaret Scriban, de Dr. Pavel Roșca. Elevii vor trebui să citească de aici partea I, care tratează despre credință.

2. F. Bettex: „Ce ți se pare de Hristos?“ trad. de Nic. Țandreu, Arad 1920. Numele lui Bettex este cunoscut și din alte traduceri, așa că nu cred de lipsă să stăruim prea mult asupra lui. Bettex este un autor cu o cultură vastă și cu o imaginație puternică. Cărțile lui captivează. El nu ocolește întrebările grele și chinuitoare cari se pun conștiinței fiecăruia cu privire la persoana Mântuitorului. Profesorul, ca și elevul, va avea citind această carte răspuns satisfăcător la multe întrebări referitoare la persoana Mântuitorului.

3. Preotul econom Al. Petrescu: „Cum și ce trebuie să cugetăm despre Iisus Hristos?“ Craiova 1910. Autorul într-o broșură de 40 pagini, după ce lasă să mărturisească învățătura și faptele proprii despre ceea ce a fost Hristos, aduce mărturisirea unor învățați și apoi a ucenicilor despre divinitatea lui Iisus.

4. Preotul Louis Perrox „Urcarea Calvarului“ trad. de Aurelia și Leonida Moisescu-Villea, Chișinău 1928. Conținutul acestei cărți este indicat de însuși titlul ei. Descrie drumul de suferință al Mântuitorului dela grădina Ghetsimani până pe Golgota și sfârșitul Mântuitorului. Cartea e im-

părțită în trei părți. Partea I tratează despre armele de supliciu, II chinurile inimii iar a III despre figura Mântuitorului. Amintesc câteva titluri: Lanțurile. Mâna servitorului-pălmuirea. Hristos înduioșat. Agonia. Batjocurile. Al doilea cuvânt al Mântuitorului de cruce. etc.

5. Giovanni Papini: „Viața lui Iisus“, trad. de I. Marcu. Numele lui Papini dela traducerea cărții sale este atât de bine cunoscut și cartea sa s'a impus singură cetitorilor, așa că cred că nu mai e nevoie să mai stăruim asupra ei.

6. Archimand. Iuliu Scriban „Cele șapte cuvinte ale lui Iisus pe cruce“, București 1921. O broșură de 62 pagini, care tâlcuiește cuvintele Mântuitorului rostite pe cruce. Citită ea va contribui la adâncirea pietății elevilor. Deși această carte s'ar putea recomanda ca lectură și pentru cl. VI, totuși e mai potrivită pentru cl. V, unde noi vorbim despre suferințele Mântuitorului și se și încadrează mai bine în rândul celorlalte cărți de lectură.

7. Arch. I. Scriban: „Naufragiul Titanicului“, București 1912. Această broșură va fi o lectură foarte potrivită la lecțiunea despre „provedința divină“.

8. P. Nilkes: „Catechismul necredinciosului“ trad. și completat de arch. Galaction Gordun și Econom Stavr. I. Țincoca, București 1926, imprimeria C. F. R.

I. Dau pe scurt titlul capitolelor: 1. Religia. 2. Dumnezeu și lumea. 3. Ateismul, Materialismul și Panteismul. 4. Însușirile și activitatea lui Dumnezeu. 5. Sufletul omnesc. 6. Adaos. Acestea sunt capitolele părții I, unde s'a pus problema, teism sau ateism. Fiecare capitol are subîmpărțiri d. e. cap. I. Religia: a) Religia este bună numai pentru poporul de jos; b) Religia este chestie de gust; c) Religia e o invenție preotească; d) Religia e de prisos.

II. 1. Religia revelațiunii. 2. Tainele. 3. Minunile. 4. Conceperea minunilor. 5. Principiile creștinismului. 6. Divinitatea lui Hristos. 7. Creștinismul. 8. Adaos. Acestea sunt capitolele părții a II-a, unde s'a tratat problema, pentru Hristos, sau împotriva lui Hristos. — Materialul e tratat în forma următoare: Este formulată pe scurt acuzația ori întrebarea necredinciosului și-i urmează apoi răspunsul credinciosului. În forma a-

ceasta se perindează aproape toate acuzațiile aduse de necredincioși religiei în general și creștinismului în special și se infirmază prin câte un răspuns cât se poate de scurt dar temeinic. Dându-se anumite lămuriri cu privire la anumite chestiuni cari nu sunt cunoscute elevilor de clasa V, citirea cărții va fi un puternic sprijin la redarea dogmaticii.

9. Econom I. C. Beldie: „Întrebări asupra religiei. Socotinți greșite despre religia creștină“. Galați 1927.

În această cărticică ca și în catehismul necredinciosului, se dau răspunsuri temeinice la o mulțime de întrebări cari se pun conștiinței noastre. Răspunsurile au în vedere mai ales obiecțiunile făcute de necredincioși împotriva creștinismului, bisericii și Sf. taine etc. Spicuesc numai câteva din obiecțiunile cărora se răspunde: Ce voi face cu religia? Preoții sunt leneși nu servesc ei? Vreau să am credință dar nu pot. Isus nu e decât un filosof. Biserica și-a trăit traiul. Preoții au inventat mărturisirea etc.

Iată am spicuit numai câteva din multe chestiuni cari sunt tratate în cele 165 de pagini, cât cuprinde această cărticică. Cred că numai înșirarea titlurilor e de ajuns pentru a putea vedea importanța cărții, pentru învățământul religios din clasa V, unde elevii năvălesc asupra profesorului cu o mulțime de întrebări. Elevii vor afla răspunsuri foarte potrivite și clari la multe întrebări chinătoare și astfel constată și ei, că religia le dă răspunsuri în chestiuni, în cari celelalte materii de învățământ, nu suflă un cuvânt. Recomand această carte cu toată căldura.

10. Ca lectură pentru clasa V., recomandăm cu plăcere broșurile apărute în „Biblioteca vremii“ Tipografia „Națională“ Jean Ionescu, str. Bursei 1. București. Eu cunosc vre-o 20 numere, dar se poate că până azi au mai sporit. Nr. 1—2 Teoria lui Haeckel despre lume. 3. Cosmologia modernă și credința în Dumnezeu. 4. Chestiunea sexuală din punct de vedere medical și moral. 5. Om sau mașină. 6. Se îngrijește Dumnezeu de noi? 9—10. Există spirit? 11. Mai poate crede omul de azi în minuni? 12. Enigmele universului. 13. Originea omului după ipoteze și științe. 14.

Se poate moralitate fără religie? 15. Cartea cărților. 15. Suntem nemuritori? 17. Cine ești? ce vrei? de unde și încotro? 18. Ce e credința? 19. Ce spun oamenii despre Biblie? 20. Există un Dumnezeu? Toți numerii sunt broșurele cari conțin 15—35 pagini și se vând pe un preț de 5 Lei exemplarul. Aproape toate broșurele tratează chestiuni cari se pun la dogmatică. Unele broșuri tratează chestiuni cari se află și în cartea lui Frank Thomas „Chestiuni vitale. Tradusă de D. Cornilescu. Aceste broșurele se recomandă singure prin chestiunile pe cari le tratează, fără a mai fi nevoie de o recomandare specială.

11. Tot pentru clasa V. recomandăm broșura Păr. Marin Ionescu „Fecioara Maria“, în care autorul cu limpezimea care-i caracterizează scrisul lămurește unele întrebări cu privire la Fecioara Maria asupra cărora elevii sunt adesea nedumeriți.

12. O carte prețioasă este „Mai aproape de tine Doamne.“ — Meditațiunile unui închinător de Dr. Gr. Cristescu. Sibiu. Cartea tratează despre pelerinajul făcut de I. P. Sf. Sa Mitropolitul Bălan cu o mulțime de credincioși la locurile sfinte. Descrierile ce se fac sunt îmbrăcate într'un limbaj poetic. Cartea însă este mai curând ceea ce se spune în subtitlu, adică: O carte de meditațiuni frumoase și adânci reflexii religioase. O carte ce cuprinde impresiile și emoțiile trăite a unui suflet, care dispune de o deosebită putere de a învia talentul. Tocmai faptul că ea este fructul unui suflet care a vibrat puternic la vederea locurilor sfinte și la reamintirea evenimentelor cari le-a consacrat în istoria lumii, face din ea o carte care citește trezește aceleași emoții, cari au mișcat și pe autor. Cele 51 de clișee din corpul cărții, contribuie să facă lectura și mai interesantă.

În clasa V., se tratează și despre secte. Elevii au avut ocazie să cunoască sectele și să le combată pe baza Sfintei Scripturi deja în clasa III. În clasa V., se reia chestiunea, se aprofundează și se mai recomandă și lectura necesară. Noi nu putem recomanda lectură prea multă, căci nu ar fi citită și pentru aceea trebuie să alegem pe cea mai potrivită. Cunoscând o sectă mai bine, noi putem aprecia și pe celelalte mai ușor. Deoarece sectanții în general fac

atâta caz de superioritatea lor morală, descrisă pe preoți ca imorali.

13. E de recomandat ca lectură C. Ouat: „A căzut masca! Cine sunt și ce urmăresc adventiștii?“ Profesorul va trage atențiunea asupra părților cari trebuie citite cu atențiune. Cartea este cu atât mai valoroasă, cu cât ne prezintă mărturisirile unui om, care el însuși a trăit 23 de ani în mijlocul adventiștilor și a putut să le cunoască valoarea morală. Cartea arată clar, cum aproape toți conducătorii sectanților sunt streini și cum propaganda sectară e un mijloc în mâinile streinilor, pentru a ne exploata și ne desbina. Elevul citind cartea și mai ales partea ultimă, își va câștiga convingerea fermă că sectele servesc scopuri streine și ca intelectual de mână va ști să ia poziție împotriva lor. Cartea e atractivă și prin faptul că prezintă și fotografiile persoanelor despre cari vorbește.

14. Fiindcă în cl. V., se află câteva lecții și din liturgică, se poate recomanda cartea P. S. Nicodem „Călăuza creștinului la biserică“, ed. VI. Mănăstirea Neamțu. 1928.

Sofron Vlad.

Congresul național bisericesc.

Evenimentul cel mai important al vieții noastre bisericești, din timpul din urmă, a fost ținerea Congresului național bisericesc. Adevăratul parlament bisericesc, — cum i s'a zis — a strâns laolaltă 114 frunțași dintre cei mai de seamă ai neamului, clerici și mireni, desbătând chestiuni de supremă importanță pentru biserică. Timpul scurt — de trei zile — nu au dat răgazul trebuitor pentru aprofundarea diverselor probleme, a fost însă suficient ca membrii să cunoască înmănunchiat, rezultatele generale ale activității bisericii noastre, de trei ani încoace. Unora dintre cei mai distinși membri mireni, le-a dat ocazia să facă declarații elogioase, nu numai a vieții religioase în general, ci a activității desfășurate de biserică noastră în ultimul timp, cât și de a face promisiuni că vor da tot concursul pentru intensificarea acestei activități, îndeosebi pe terenul misionarismului laic. Acest rezultat moral pe noi ne îndestulește și nădăjduim că va avea echou și 'n opinia

publică, în unele pături atât de indiferentă de tot ce-i credință și biserică. Toți cari s'au edificat sau au început să se edifice asupra importanței bisericii în viața sufletească și morală a neamului nostru, vor creia armata mireană luptătoare pentru apărarea bisericii strămoșești, strămtorită în luptă cu politicianismul, ateismul și indiferentismul.

Iată cum încep să se arate rezultatele noiei legi de organizare bisericească, atât de bârfită de către unii, înainte de a avea răbdare să aștepte rezultatele ei.

Congresul s'a deschis în ziua de 14 Octomvrie c., la ora 11, precedat de o doxologie oficiată la Catedrala Patriarhiei.

Prezidează Î. P. Sf. Sa Patriarhul Miron *Cristea*. Se dă cuvântul dlui prof. D. *Gusti*, ministrul Instrucțiunii și Cultelor, care cetește Mesagiul Regal de deschidere, ascultat în picioare. La terminarea lui se strigă „Trăiască Regele“.

Î. P. Sf. Sa Patriarhul Miron, rostește apoi o importantă cuvântare de deschidere. În introducere constată că după război s'au pornit două curente, unul de distrugere al bisericii și credinței, al doilea de întărire al lor pornit din convingerea că numai Dumnezeu este în stare să ne ducă la limanul izbăvirilor. Pentru întărirea acestor conștiințe citează cuvintele unui mare bărbat de stat englez, apoi hotărîrea statului Elvețian care a decretat pentru toți cetățenii săi o specială zi de rugăciune, în care întreg poporul — adâncit în rugăciuni de reculegere — să-și aducă aminte că este un Dumnezeu. Conclude că „a crede și a se ruga trebuie să devie iar comoara... cea mai scumpă a sufletului tuturor cetățenilor“.

În continuare vorbește despre reforma legii de organizare bisericească, declarând că n'are rost schimbarea ei, după un așa scurt timp de experiențe, „căci la noi oricât de perfectă o lege, mentalitatea noastră și moravurile noastre paralizează bunele efecte, ce le-ar putea avea“. Cu vremea se vor face unele rectificări, cari să poată pară amestecul politice și patimilor personale.

Înainte de încheiere reamintește cu bucurie că în timpul dela ultima sesiune, la 8 Iunie 1930 tronul României a fost ocupat de M. Sa Regele Carol II. — Congresul acclamă pe M. Sa.

Cu binecuvântări părintești salută pe membrii prezenți și declară congresul deschis.

Se constituie biroul și se face apelul nominal, constatându-se lipsa numai alor trei membri.

Î. P. Sf. Sa, fiind de față dl profesor D. Gusti, îi adresează un simțit cuvânt de omagiere, rugându-l la sfârșit să fie și pe viitor un bun sprijinitor al bisericii noastre, care luptă cu multe și mari greutăți.

Răspunde dl ministru D. Gusti, aducând cele mai meritate elogii bisericii noastre „Trecutul nostru întreg e clădit din viața trăită în jurul bisericii; cărțile în cari ni s'a păstrat și în cari mai întâlnim cea mai frumoasă limbă, se găsesc în biserică, învățătura cea mai sfântă, care ne-a apărut sufletul prin veacuri, ne-a venit tot dela Biserică. Ele sunt un dar binecuvântat al ortodoxismului“. Preconizează rolul de astăzi al bisericii și „munca de evanghelizare, de sădire și adâncire a credinței și printr'o răspândire a învățăturilor sociale creștine în viețuirea tuturor păturilor națiunii“.

Ședința se suspendă pentru a se constitui comisiunile. La redeschidere se validează membrii. Se acordă concediile cerute. Rapoartele se repartizează comisiunilor. Ședința întâi se ridică la ora 1:45 p. m.

Deschiderea anului școlar la Acad. Teologică ort. Cluj.

Duminecă 9 Octomvrie a. c., s'a făcut deschiderea festivă a anului școlar la Academia Teologică ort. rom. din loc.

Deschiderii festive i-a premers celebrarea Sf. Liturghii și invocarea Duhului Sfânt, de către preotul I. Cociuban, prof. Dr. A. Buzdug, I. Goron și diacon V. Bogdan. Predica ocazională a rostit-o preotul I. Cociuban, care în cuvinte vibratoare a îndușoșat sufletele ascultătorilor, punându-le în față realitatea vieții prezente și transcendentul ca o pârgie de echilibrare a vieții.

După terminarea serviciului divin, membrii Consiliului Eparhial, corpul profesoral, studenții Academiei și un public select, au trecut în sala mare a Academiei, unde mandatorul P. Sf. Sale episcopului Nicolae Ivan

Dr. Seb. Stanca a rostit o cuvântare adecvată momentului. Adresându-se studenților și în special celor noui veniți, le pune în față realitatea cu tot cortegiul ei de neajunsuri, cari nu pot fi înlăturate decât prin eroismul unor apostoli devotați cu trup și suflet sfintei cauze a bisericii noastre strămoșești. Azi, când complexitatea vieții sociale a ajuns culmi nebănuite altădată, e necesar ca luminătorul satului să-și imprieze un echipament solid prin care să fie capabil a pară atacurile survenite atât pe teren teoretic cât și practic. Deci timpul petrecut în instituție să fie un timp de îmbogățire a zestrei native și de purificare a vieții subiective, pentru ca biserica să aibă slujitori integri, cari să dea un aspect moral satelor noastre.

Întrucât Cucernicia Sa Dr. I. Vască, rectorul Academiei din motive binecuvântate a trebuit să lipsească din Cluj, în numele corpului profesoral a luat cuvântul dl prof. Dr. A. Buzdug, stăruind asupra dificultăților cu care trebuie să lupte preotul. Dar prin spiritul de jertfă și prin devotament sincer, preotul poate recolta roade frumoase, spre mulțumirea proprie și spre folosul credincioșilor orânduși lui spre oblăduire.

Ne mai fiind alte puncte în program, serbarea a luat sfârșit, declarându-se oficial Academia deschisă.

* CRONICA *

Programul sfințirii Bisericii III. Sfințirea bisericii celei noi din Cluj, Calea Regele Ferdinand, se va celebra *Duminecă la 6 Noemvrie a. c.*, după următorul program:

1. Sâmbătă în 5 Noemvrie la orele 6 d. m. slujbă dumnezeiască la biserică cea veche, cu Vecernie, Litie și Utrenie.

2. Duminecă în 6 Noemvrie la orele 8 până la 9, slujbă dumnezeiască la biserică cea veche, și apoi procesiune spre biserică nouă, prin strada Avram Iancu, strada Universității, Piața Unirii și Calea Regele Ferdinand, — în următoarea ordine:

a) Elevii Academiei teologice cu corul, eventual și alte școale;

b) Muzica militară, întonând alternative cântări religioase;

c) Preoții participanți la solemnitate;

d) Preoții celebranți, îmbrăcați în ornate;
e) Credincioșii din parohie, consiliu și alți fruntași; f) Poporul dela sate.

3. Precis la 10 ore, începutul sfințirii bisericii celei noi, cu sfințirea apei, ungerea cu mir și unt-de-lemn a părților exterioare, încunjurarea de 3-ori și intrarea în biserica cea nouă.

4. Sfințirea interiorului și a altarului, cu așezarea sfintelor moaște și a actului comemorativ în sfânta masă.

5. Liturghie arhierască. — Predică.

6. Stropirea credincioșilor cu apă sfințită și încheiere.

7. Preoții externi și poporul iau masă comună în Internatul teologic.

Cluj, stabilit în ședința Consiliului eparhial dela 17 Octomvrie 1932.

Nicolae Ivan, Episcop.

Vizita M. Sale Regelui la Cluj. M.

Sa Regele Carol al II-lea în ziua de Duminică 23 Oct. c. va participa la inaugurarea solemnă a noului edificiu dela Academia de Agricultură. Inaugurarea se va face cu un scurt serviciu religios oficiat de însuși P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae Ivan, asistat de P. On. Dr. S. Stanca, L. Curea, D. Antal, N. VasIU, Dr. I. Vască și V. Bogdan. Răspunsurile le va da corul Academiei teologice.

După solemnitatea dela Academia de Agricultură, M. Sa Regele va vizita și Catedrala, unde va fi întâmpinat de P. Sf. Sa, membrii Consiliului eparhial și credincioșii. — După masă va vizita expoziția agricolă, apoi va participa la concursul hipic, organizat la Arena Sportivă, iar seara la reprezentarea de gală a Operei române.

Sfințirea clopotelor bisericii a III-a din Cluj, s'a făcut în cadre restrânse în ziua de Luni 17 Oct. c. Serviciu religios a fost oficiat de prot. D. Antal, N. VasIU, pr. A. Mușat și I. Cociuban, răspunsurile au fost date de corul Academiei teologice. La sfințire a asistat și P. Sf. Sa Episcopul, membrii Consiliului eparhial, profesorii Academiei teologice și un grup de credincioși în frunte cu donatorii. Clopotele sunt trei, cel dintâi de 298½ klg., poartă următoarea inscripție: „Cumpărat din darul membrilor Consiliului parohial și a altor credincioși. — Lăudați pe Domnul toate neamurile. Lăudați-l pe El toate popoarele“; pe

al doilea de 142 klg.: „Dăruit de familia Ioan Vlad, prim-epitrop. Întru mărirea Ta Doamne“; pe al treilea, de 87 klg.: „Acest clopot s'a cumpărat de Victor Iliescu, dir. de bancă și soția sa Margareta Costescu, în anul Domnului 1932. — Puterea este a lui Dumnezeu și a Ta este îndurarea, căci Tu răsplătești omului după faptele lui.“

După stropirea cu apa sfințită, P. On. protopop N. VasIU a rostit o scurtă cuvântare, amintind pe donatori și mulțumindu-le.

AVIZ. Se aduce la cunoștința on. preoți că diferența de salariu din luna Septemvrie a. c. e provenită în urma ordinului ministerului de Instrucție și Culte de a se rectifica salariile în conformitate cu bugetul. Rectificările variază între 10—100 și s'au făcut retroactiv din 1 Ianuarie 1932, adecă pe 6 luni.

Consiliul eparhial.

CONVOCARE

Prin aceasta pe *Duminică, 30 Oct. c.*, convoacă conferința preoțească de toamnă în parohia *Nadășu*, care se va ține după următoarea ordine de zi:

1. Ora 9 a. m. serviciu divin cu invocarea Duhului Sfânt și cu parastas pentru Arhieriei Andrei, Miron și Ioan și marele mecenat Emanuil Gojdu. Predica ocazională o va rosti Pr. F. Mureșan din Rîșca-de-sus.
2. Deschiderea conferinței, constatarea celor prezenți și constituirea biroului.
3. Discuție asupra predicii și asupra serviciului divin.
4. Prezentarea rapoartelor preoților despre activitatea lor pastorală în decursul anului curent.
5. Raportul general despre activitatea cercurilor religioase. Raportor Pr. D. Păltineanu din Nadășu.
6. Raport general asupra temei „Problema instrucției religioase în școala populară“ și cetirea temelor celor mai bune. Raportor Pr. I. Buiu din Dângăul-mic.
7. Cetirea temei despre „Problema Oastei Domnului“ a Pr. I. Roșca din Valea-Drăganului și discuțiuni asupra acestei probleme.
8. Chestiuni curente și eventuale propuneri.
9. Ora 4 p. m. Vecernie împreună cu Paraclisul Născătoarei de Dumnezeu și cu predică despre „Necesitatea îngrijirii și mântuirii sufletului“. Predica o va rosti Pr. V. Pașca din Păniceni.

Huedin, la 5 Oct. 1932.

A. Muntean, protopop.

❁ | **PARTEA OFICIALĂ** | ❁

CONCURS REPETIT.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. I. *Buduș*, cu filia Budacul-de-jos, din protopopiatul Bistrița se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat, conform cualificațiunii.
2. Locuință în natură cu supraedificate economice și grădină de 3 jug.
3. Sesiune parohială de 17 jug. pământ cl. I. în materă și 7 jug. în filie.
4. Stolele satorite de către cons. și adunarea parohială în materă și filie.
5. Una măsură de cucuruz în materă și filie.

În filie este biserică și depărtarea de materă e 2 km.

Doritorii de a ocupa acest post, își vor înainta cererile instruite cu toate documentele recerute, oficiului protopopesc ort. rom., din Bistrița, în teminul prescriș și cu avizul acestuia se vor putea prezenta în parohie pentru a servi, cânta ori predica și a face cunoștință cu credincioșii.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela P. Sf. Sa Episcopul nostru.

Stabilit în cons. parohial ținut în ziua de 9 Octomvrie 1932.

Preș.: **Prot. D. Antal.** Notar: **Toader Căpitan.**

Nr. 7043. **APROBAT**

(33) 2—3

Nicolae Ivan, Episcop.

Nr. 407—1932.

(30) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei urbane de cl. întâi *Alba-Iulia III (Mureș-Port)*, din protopopiatul Alba-Iuliei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat, conf. cualificațiunii.
2. Sesiune parohială de 32 jugăre pământ arător în hotarul comunei Daia-rom.
3. Venitele stolare obicinuite.
4. Cimiterul vechiu (circa 1 jug.) pre-

cum și curtea și grădina bisericii noi ce se află sub acoperiș (circa 2 jug.), se vor arenda în favorul bisericii, până la complectarea terminării a bisericii și a caselor parohiale, după care dată trec și aceste pământuri, ce se află în raza orașului, în folosința preotului.

5. Lipsind casele parohiale, preotul ales este obligat a locui în parohie și a se îngriji pe socoteala proprie de locuință.

6. Preotul ales, în caz de lipsă, va fi obligat să provadă catechizația la școalele primare din orașul Alba-Iulia.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile de concurs, provăzute cu toate documentele, Oficiului nostru protopopesc în teminul deschis și cu prealabila noastră încuviințare, se vor putea prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela P. Sf. Episcop, fără de care nu se vor lua în candidare.

Alba-Iulia. la 26 Septemvrie 1932.

Oficiul protopopesc, în conțălegere cu Consiliul parohial din Alba-Iulia III (Mureș-Port).

Alexandru Baba, protopop.

CONCURS

Pentru întregirea postului de preot din parohia *Bălan II*, protopopiatul Unguraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură și grădină de 1 jug.
2. Sesiunea parohială de 15 jug.
3. Stolele satorite și uniformizate pe teritoriul tractului Unguraș.
4. Salarul dela stat după cualificație.

Reflectanții își vor înainta oficiului protopopesc al tractului Unguraș cererile instruite cu toate documentele recerute, în teminul deschis și cu încuviințarea protopopului se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii. Fără încuviințare dela P. Sf. nostru Episcop însă, nu vor putea figura pe lista candidaților.

Bălan, la 25 Iulie 1932.

Petru Nicola, preot adm. **Ioan Ianchiș**, epitrop.

Nr. 334—1932.

(31) 3—3

VĂZUT. — Unguraș, la 30 Iulie 1932.

Prot. I. Ghiurițan.